

ΕΑΡΙΝΑ ΚΥΜΑΤΑ.

Μυθιστόρημα υπό IBAN TOTPTENIEΦ.

(Συνέχεια.)

«Δὲν θέλω νὰ μὲ ἰδοῦν, διότι ἀμέσως ἔρχονται ὅλοι ἐδῶ ἐπάνω τρεχάτοι» εἶπε καὶ παρεκάλεσε τὸν Σανὶν νὰ καθίσαι πλησίον τῆς μὲ τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς τὴν αἰθούσαν τῶν θεατῶν, οὕτως ὥστε τὸ θεωρεῖν θὰ ἐφαίνετο κενόν.

Ἡ ὀρχήστρα ἐπαίξε τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ «Γάμου τοῦ Φιγαρώ» . . Ἡ αὐλαία ἐσηκώθη, ἡ παράστασις ἤρχισε.

Παριστάνετο ἐν ἐκ τῶν ἀναριθμητῶν ἐκείνων δραματικῶν προ-
ϊόντων, ἐν οἷς γραμματισμένοι μὲν ἀλλὰ χωρὶς ταλέντο, εἰς ἐκλεκτὴν μὲν ἀλλ' ἄψυχον καὶ ἄχρουν γλώσσαν, μετ' ἐπιμελείας μὲν ἀλλ' ἄνευ δεξιότητος φέρουσιν εἰς πέρας «βαθεῖαν» τινὰ ἢ «αραξικάρδιον» ἰδέαν, παριστάνουσι μίαν ἐκ τῶν καλουμένων τραγικῶν συγκρούσεων καὶ παράγουσι ἀνίαν καὶ πληξίν, ἥτις ἡδύνατο νὰ ὀνομασθῇ ἀσιατικὴ πληξίς — ὅπως ὑπάρχει καὶ ἀσιατικὴ χολέρα.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα διήκουσε μεθ' ὑπομονῆς τὸ ἥμισυ τῆς πρώτης πράξεως· ἀλλ' ὅτε ὁ πρωταγωνιστής, ὁ καλούμενος «πρώτος ἑραστής», ἀνεκάλυψε τὴν προδοσίαν τῆς ἐρωμένης του, . . . ὅτε ἐστήριξε τὰς συνεσφαρμωμένας χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του, καὶ εἶτα, μὲ τοὺς ἀγκῶνας ἐξέχοντας καὶ ἀποτελοῦντας ὀξείας γωνίας, ἤρχισε νὰ γαυγίξῃ ἀπαράλλακτα ὡσάν σκύλλος — τότε πλέον ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἔχασε πᾶσαν ὑπομονήν.

«Ὁ ἀδελιώτερός Γάλλος ἡθοποιὸς εἰς τὴν ἀδλιωτέραν καὶ μικρο-
τέραν πόλιν μιᾶς ἐπαρχίας παίζει καλῆτερα καὶ φυσικώτερα παρὰ ἡ πρώτη γερμανικὴ ἐξοχήτης», εἶπεν ἀγανακτοῦσα καὶ ἐπορευθεῖσα εἰς τὸ ὀπισθεν δωμάτιον. «Καθίσατε ἐδῶ», εἶπε πρὸς τὸν Σανὶν καὶ ἐ-
κτύπησε μὲ τὴν χεῖρα τὸ πλησίον τῆς μέρος τοῦ σοφᾶ. «Καθίσατε νὰ μιλήσουμε λιγάκι μόνοι μας.»

Ὁ Σανὶν ὑπήκουσε.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα τὸν παρετήρει.

«Εἶσθε ὑπάκουος καὶ μαλακὸς ὡς τὸ μετᾶξι, ὡς βλέπω! Ἡ γυναικὰ σας θὰ ζῇ πολὺ εὐχαριστημένη μαζὶ σας. Αὐτὸς ὁ παλλι-
τσος», προσέθηκε δεικνύουσα μὲ τὸ ῥιπίδιον κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ εἰσέτι ὀλολύζοντος ἡθοποιοῦ (ὁ ὁποῖος ὑπεκρίνετο τὸ πρόσωπον οἰκοδιδασκάλου), «μοῦ ἐνθυμίζει τὴν νεότητά μου. Καὶ ἐγὼ ἤμουν ἐρωτευμένη εἰς τὸν δάσκαλόν μου. Ἦταν ἡ πρώτη μου — ὄχι, ἦταν ἡ δευτέρα μου ἀγάπη. Τὴν πρώτην φορὰ ἐρωτεύθηκα ἕνα δό-
κιμὸν τοῦ μαναστήριου τοῦ Δὸν. «Ἦμουν τότε δώδεκα χρονῶν. Τὸν ἐβλεπα μόνον τὴν κυριακὴν. Ἐφοροῦσε ἕνα βελουδένιον ῥάσο, ἐμοσχόμυριζότανε μὲ νερό τῆς λεβάντας καὶ ἔλεγε: «Μπαρντόν, ἐξ-
κουζέ!» εἰς τὰς κυρίας, ὅταν ἐντρυνονότουσε μὲ τὸ θυνιατὸ μέσα εἰς τὸν πλῆθος. Ποτὲ δὲν ἐσέκωνε τὰ βλέμματά του καὶ εἶχε τσίνορα — γειὰ κυτᾶξετε! τόσο μακριά!»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα, διὰ νὰ δεῖξῃ εἰς τὸν Σανὶν πόσον μακριὰ ἦσαν αἱ βλεφαρίδες τοῦ δοκιμοῦ, ἐστήριξε τὸν ὄνυχά τοῦ ἀντίχειρος ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ μικροῦ δακτύλου. «Ὁ δάσκα-
λός μου ὀνομάζετο — Monsieur Gaston. Πρέπει νὰ ξέρετε πῶς ἦτον φοβερὰ προκομμένος καὶ αὐστηρὸς ἄνθρωπος — ἦτον Ἐλβετός — καὶ εἶχε τόσο ζωηρὸ πρόσωπο! Γένεια κατὰμυρα ὡς τὴν πίσσα, ἐλληνικὰ χαρακτηριστικά, καὶ χεῖλια, ὡσάν νὰ ἦσαν ἀπὸ σίδερο φτιασμένα μὲ τὴ σμίλη! Καὶ ὅτε εἰς τὸν φόβον τοῦ ὄνυχου εἶχε! Εἶνε ὁ μόνος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ποτὲ ἐφοβήθηκα εἰς ὅλη μου τὴ ζωή. Αὐτὸς ἦτο καὶ ὁ παιδαγωγὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὁ ὁποῖος ὑστερώτερα ἀπέθανε . . . ἐπνίγηκε. Μία Ἀδιγγάνα μοῦ ἐπροφῆτευσεν μιὰ φορὰ, ὅτι κ' ἐγὼ θὰ πεθάνω ἀπὸ βίαιον θάνατον — ἀλλὰ αὐτὰ εἶναι ἀνοησίαι. Δὲν πιστεύω σε τέτοια πράγματα. Φαντασθῆτε γιὰ μιὰ στιγμή τὸν Ἰπόλυτον Σίδωρις μὲ τὸ μαχαίρι 'ς τὸ χεῖρι!»

Μπορεῖ κανεὶς καὶ χωρὶς μαχαίρι νὰ πεθάνῃ ἀπὸ βίαιον θάνατον» παρετήρησεν ὁ Σανὶν.

«Αὐτὰ εἶναι ὅλα ἀνοησίαι! Εἶσθαι δεισιδαίμων; Ἐγὼ δὲν εἶμαι καθόλου. Κ' ἔπειτα: ὅτι εἶνε γραμμένο γιὰ τὸν καθένα, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἀποφύγῃ. Ὁ κύριος Γαστὼν ἐκατοικοῦσε 'ς τὸ σπίτι μας' τὸν δωμάτιόν του εὗρίσκετο ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ ἰδικοῦ μου. Συνέβαινε πολλάκις νὰ ἐξυπνῶ τὴν νύκτα καὶ νὰ τὸν ἀκούω περιπατοῦντα εἰς τὸ δωμάτιόν του — ἐπλάγιαζε πολὺ ἀργά — καὶ τότε μοῦ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἤθελε νὰ σπᾶσῃ ἡ καρδιά μου ἀπὸ τὸν σεβασμὸν — ἢ ἀπὸ οἶον δῆποτε ἄλλο αἰσθημα. Ὁ πατέρας μου μάλιστα ἤξευρε νὰ διαβάξῃ καὶ νὰ γράφῃ, εἰς ἡμᾶς ὅμως ἔδωκε καλὴν ἀνατροφὴν. Ξέρετε ὅτι γνωρίζω καὶ λατινικά;»

«Σεῖς; λατινικά;»

«Μάλιστα — ἐγὼ. Ὁ κύριος Γαστὼν μοῦ τὰ ἐδίδαξε. Ἐδι-
βάσα μαζὶ του ὅλην τὴν Αἰνείαδα. Πολὺ βαρετὸ πρᾶγμα αὐτὴ ἡ Αἰνείας — ἀλλ' ὑπάρχουν φράσαι μέρη εἰς αὐτήν. Ἐνθυμίσθε τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου ἡ Διδώ καὶ ὁ Αἰγείας εἰς τὸ δάσος . . . ;»

«Ναί, ναί, τὸ ἐνθυμοῦμαι» εἶπεν ὁ Σανὶν ταχέως.

Εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ λησμονημένα τὰ λατινικά του καὶ περὶ τῆς Αἰνείας εἶχεν ἀμυδροτάτην ἰδέαν.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα τὸν ἐκτύπησε κατὰ τὴν συνήθειάν της ὀλίγον τι πλαγίως καὶ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω.

«Δὲν πρέπει ὅμως νὰ φαντάζεσθε ὅτι εἶμαι πολὺ πεπαιδευμένη. Ἀχ, Θεέ μου, καθόλου! Δὲν εἶμαι πεπαιδευμένη, δὲν ἔχω δὲ καὶ κανένα ταλέντο. Μόλις εἰμὶ νὰ γράφω — τῇ ἀληθείᾳ! Δὲν μπορῶ νὰ ἀναγινώσκω μεγαλοφώνως, δὲν ξέρω νὰ παίζω πιάνο, δὲν ξέρω νὰ ἰχνογραφῶ, δὲν ξέρω νὰ ράπτω — δὲν ξέρω τίποτε, ἔτσι, τώρα μὲ γνωρίζετε — τώρα ξέρετε, ποῖα εἶμαι!»

Ἐξέτεινε τοὺς βραχιόνάς της.

«Σὰς διηγῶμαι ὅλ' αὐτὰ» ἐξηκολοῦθη λέγουσα «πρῶτον διὰ νὰ μὴν ἀκούετε ἐκείνον τὸν ἀνόητον» — (καὶ ἔδειξε πρὸς τὸ μέρος τῆς σκηνῆς, ὅπου ἀντὶ ἐνὸς ἡθοποιοῦ ὠλόλυξε κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην μιὰ ἡθοποιὸς ἔχουσα τοὺς ἀγκῶνας προτεταμένους) — «καὶ δεῦτερον διότι σὰς εἶμαι τώρα ὀφειλέτης: Σεῖς μοῦ διηγῆθητε χθὲς περὶ τοῦ ἑαυτοῦ σας.»

«Μὲ παρεκάλεσατε νὰ σὰς τὰ διηγῶμαι», παρετήρησεν ὁ Σανὶν.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα μετεστράφη ἐξαίφνης πρὸς αὐτόν.

«Καὶ δὲν ἐνδιαφέρεσθε καθόλου νὰ μάθετε, ποῖας λογῆς γυ-
ναῖκα εἶμαι ἐγὼ; Ἀλλως τε δὲν μοῦ φαίνεται καθόλου παράδοξον αὐτὸ προσέθηκεν, ἀνακλινομένη συγχρόνως ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων ἅπια εὐρίσκοντο ὀπισθεν τῆς ἐπὶ τοῦ σοφᾶ. «Ἕνας ἄνδρας, ὁ ὁποῖος ἐτοιμάζεται νὰ 'πανδρευθῇ, καὶ μάλιστα ἀπὸ ἑρωτα, ἀκριβῶς μετὰ μίαν μονομαχίαν — πῶς εἰμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐνδιαφέρον δι' ἄλλο τι;!»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἔγινε σκεπτικὴ καὶ ἤρχισε μὲ τοὺς ὀλίγον τι μεγάλους ἀλλὰ κανονικοὺς καὶ χιονολεύκους ὀδόντας της νὰ δάκνῃ ἐλαφρῶς τὴν λαβὴν τοῦ ῥιπίδιου της.

Καὶ ὁ Σανὶν 'σθάνετο ὡς νὰ ἀνέβαινε πάλιν εἰς τὴν κεφαλὴν του ὁ ἀτμός ἐκεῖνος, ὅστις ἀπὸ τῆς χθὲς ἐκράτει σχεδὸν αἰχμα-
λώτους ὅλας του τὰς αἰσθήσεις.

Ἡ συνδιάλεξις των διεξήγετο μετὰ φωνῆς τεταπεινωμένης, σχεδὸν ψιθυρίζουσας, τοῦθ' ὅπερ ἐνέβαλλε τὸν Σανὶν εἰς ὀργὴν καὶ ἀνησυχίαν . . .

Πότε θὰ λάβουν ἕνα τέλος ὅλ' αὐτὰ;

Αἱ ἀσθενεῖς φύσεις οὐδέποτε θέτουν αὐτὰ πέρας εἰς οὐδὲν πρᾶγμα — ἀλλὰ περιμένουν πάντοτε τὸ τέλος νὰ ἔλθῃ ἀφ' ἑαυτοῦ.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπαρνησθῇ κάποιος ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Τὸ πᾶρυσμα τοῦτο ἦτο προδιατεταγμένον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως, ἀπετέλει δὲ τὸ «κωμικὸν στοιχεῖον» τοῦ δράματος. Ἀλλὰ κωμικά στοιχεῖα δὲν ἐμπεριείχε βεβαίως τὸ δράμα· ἀλλ' οἱ θεαταὶ ἠρκεσθῆ-
σαν μὲ αὐτὸ μόνον τὸ «Momentum» καὶ ἐγέλασαν.

Ὁ γέλωτας οὗτος ἠρέθισε καὶ τὸν Σανὶν.

Εἶχε στιγμὰς, καθ' ἃς ἀπολύτως δὲν ἤξευρε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἂν ἦτο φργισμένος ἢ εὐθυμὸς, ἂν εἶχε πληξίν καὶ ἀνίαν ἢ διασκέ-
δασιν καὶ εὐχαρίστησιν. Ὡ, ἂν τὸν ἐβλεπεν ἡ Τζέμμα!

* * *

«Πραγματικῶς, εἶνε παράδοξον» εἶπεν ἐξαίφνης ἡ Μαρία Νι-
κολάγεβνα «Αἰφνης παρουσιάζεται ἕνας ἄνθρωπος καὶ σὰς λέγει μὲ τὸ ἡσυχώτερον ὕψος τοῦ κόσμου: ἐτοιμάζομαι νὰ παν-
δρευθῶ· ἐνῷ κανένας ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ πῇ μὲ ἡσυχίαν: ἐτοιμάζομαι νὰ πέσω 'ς τὴ θάλασσα· καὶ ὅμως τί διαφέρει τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο; Πραγματικῶς, εἶνε παράδοξον.»

Ὁ Σανὶν ἐξωργίσθη.

Ἡ διαφορά εἶνε μεγάλη, Μαρία Νικολάγεβνα! Μερικοὶ ἄν-
θρωποι δὲν φοβοῦνται καθόλου νὰ ῥιψοῦν 'στὴ θάλασσα — διότι ξέχουν νὰ κολυμβοῦν. Κ' ἔπειτα . . . ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρά-
δοξον εἰς μερικὰ συνόικεσια . . . μιὰ φορὰ κ' ἐπέσαμε 'ς αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν . . . »

Ὁ Σανὶν ἐσιώπησεν αἰφνης καὶ ἐδάγκασε τὰ χεῖλη του.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἐκτύπησε τὴν παλάμην της μὲ τὸ ριπίδιόν της.

«Ἐξακολουθεῖτε δά, Δημήτρι Παύλοβιτς, ἐξακολουθεῖτε, παρακαλῶ — ξερώω τί θέλετε νὰ πῆτε: «Μιά φορά κ' ἐπέσαμε 'ς αὐτὴν τὴν ὁμιλία, εὐγενεστάτη κυρία Μαρία Νικολάγεβνα Πολοσόφ», ἠθέλετε νὰ πῆτε, «καὶ τί παραδοξότερον πράγμα εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ παρὰ τὸ ἰδικόν σας συνεισέσιον . . . γνωρίζω δὲ πολὺ καλὰ τὸν ἄνδρα σας, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἤμασθε παιδιά!» αὐτὸ ἠθέλετε νὰ μοῦ πῆτε σεῖς, σεῖς ποὺ ξεύρετε νὰ κολυμβάτε!»

«Μὲ συγχωρεῖτε,» ἤρχισε λέγων ὁ Σανὶν . . .

Δὲν εἶν' ἔτσι ὅπως λέγω; Δὲν εἶν' ἔτσι; ἐπανελάρβανεν ἡ Μαρία Νικολάγεβνα μετὰ ζέσεως. «Κυττάξετέ με 'ς τὸ πρόσωπο καὶ πέτε μου ἂν δὲν σὰς ἐννόησα!»

Ὁ Σανὶν δὲν ἤξευρε ποῦ νὰ στρέψῃ τὰ βλέμματα.

«Καλὰ λοιπόν, ἔχετε δίκαιον . . . ἀφοῦ τὸ θέλετε ἀπολύτως» εἶπεν ἐπὶ τέλους.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

«Γεῖά ἰδέτε! ! ! Καὶ δὲν ἐρωτᾶτε οὔτε κἀν, ἐσεῖς ποὺ ξεύρετε νὰ κολυμβάτε, ποῖος ἦτον ὁ λόγος ἐνὸς τοιοῦτου διαβήματος, ἐκ μέρους μιᾶς γυναικός, ἡ ὁποία οὔτε πτωχὴ εἶνε, οὔτε ἀνόγητη οὔτε ἄσχημη . . . Αὐτὸ δὲν σὰς ἐνδιαφέρει ἴσως καθόλου ἀδιάφορον. Ἐγὼ ὅμως θὰ σὰς ἐξηγήσω αὐτὸν τὸν λόγον, ὅχι τώρα, ἀλλ' ἅμα τελειώσω τὸ πρῶτον διάλειμμα τῆς παραστάσεως. Φοβοῦμαι ἀκατάπαυστα, μὴ ἔλθῃ κανένας 'ς τὸ θεωρεῖο μας . . . »

Μόλις ἡ Μαρία Νικολάγεβνα εἶχε προσφέρει τὰς λέξεις ταύτας, ὅτε πραγματικῶς ἠνεφύθη ὀλίγον τι ἡ ἔξω θύρα καὶ ἐπρόβαλεν εἰς τὸ θεωρεῖον ἐρυθρὰ τις κεφαλὴ, στίλβουσα ὑπὸ τοῦ ἰδρώτους, νεαρὰ μὲν εἰσέτι ἀλλ' ἤδη ἐστερημένη ὁδόντων, κεκοσμημένη μὲ μακρὰν καὶ λείαν κόμην, μὲ βαθέως πρὸς τὰ κάτω κρεμαμένην ρίνα, μὲ μεγάλα ὄφθαλμοὺς, μὲ χρυσόγυρον διόπτραν πρὸς τὴν περιέργωσαν καὶ ἀμβλυωπῶν ὀφθαλμῶν ἐστερεωμένην διὰ χρυσῶν συρμάτων ὀπισθεν τῶν ὤτων, καὶ μὲ ἐτέραν διόπτραν ἐπὶ τῆς ρίνος ἐμπροσθεν τῆς πρῶτης. Ἡ κεφαλὴ αὕτη ἐστράφη τῇδε κακίως περισκοποῦσα, παρετήρησεν αἰφνης τὴν Μαρίαν Νικολάγεβναν, ἤρχισε βλακωδῶς νὰ μειδιᾷ καὶ ἐνευσε πρὸς αὐτὴν . . . Ὅπισθεν τῆς κεφαλῆς ἐφανερῶδη λαίμυς μὲ χονδρὰς ἐξωγικωμένας φλέβας καὶ ἐγίνετο ὁλονὲν μακρότερος . . .

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἤρχισε νὰ τινάσῃ τὸ μανδύλιόν της ὡς νὰ ἤθελε ν' ἀποσοβίσῃ ὀχληρὰν τινα μυῖαν.

«Δὲν εἶμαι 'ς τὸ σπῖτι, κύριε Π . . . ! Δὲν εἶμαι ἐδῶ . . . 'ς τὸ καλὸ! ἐμπρός! γρήγορα!»

Ἡ κεφαλὴ προσέλαβεν ἔκφρασιν ἐκπλήξεως, ἤρχισε νὰ μειδιᾷ βεβιασμένως, εἶπε — μὲ λυγρὸν δανεισμένον ἀπὸ τὸν Δίστο, εἰς τοῦ ὁποίου τοὺς πόδας εἶχεν ἐρπύση ποτὲ ὁ κάτοχος τῆς κεφαλῆς — «Πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ!» καὶ ἠφανίσθη.

«Τί ὑποκείμενον ἦτον αὐτό;» ἠρώτησεν ὁ Σανὶν.

«Αὐτός; ἦτο ὁ ἐπικριτὴς τοῦ θεάτρου τῆς Βεισβάδης. Ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων εἶπε μισθωτὸς δούλος, ὅπως θέλετε. Ἐπὶ τοῦ παρόντος λαμβάνει τὸν μισθὸν του ἀπὸ τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου, διὰ τοῦτο εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἐπαινῇ τὰ πάντα καὶ νὰ ἐμπίπῃ εἰς ἔκστασιν διὰ κάθε πρᾶγμα ἐνδομύχως ὅμως εἶνε γεμάτος χολῆ, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ τὴν δεῖξῃ. Εἶνε φοβερός κορκοσοῦρης. Φοβοῦμαι μήπως τρέξῃ ἀμέσως εἰς ὅλα τὰ σπῖτια νὰ διηγηθῇ ὅτι μὲ εἶδε ἐδῶ. Ἐν τούτοις, τί με μέλει!»

Ἡ ὀρχήστρα ἐπαῖξε ἕνα Βάλτσερ, ἡ αὐλαία ἐσηκώθη πάλιν . . . Καὶ αἱ σωματικαὶ διαστροφαὶ καὶ οἱ ὀλολυγμοὶ ἤρχισαν ἐκ νέου ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

«Λοιπόν,» ἤρχισε λέγουσα ἡ Μαρία Νικολάγεβνα, καὶ ἐκάθισε πάλιν ἐπὶ τοῦ σοφᾶ, «Ἀφοῦ ἅπαξ κατεδικάσθητε ὑπὸ τῆς τύχης νὰ ἔλθετε ἐδῶ καὶ νὰ μοῦ κάνετε συντροφιά, ἀντὶ νὰ θερμαίνεσθε εἰς τὸ μειδίωμα τῆς ἐρωμένης σας — μὴ περιστρέφετε οὕτως πως τοὺς ὀφθαλμούς σας καὶ προσέχετε μόνον νὰ μὴ θυμῶνεται — σὰς ἐννοῶ πληρέστατα καὶ δι' αὐτὸ μάλιστα σὰς ὑποσχέθη, νὰ σὰς ἀποδώσῃ ὅσον τάχιστα ὅλην σας τὴν ἐλευθερίαν — ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν πρέπει ν' ἀκούσετε τὴν ἐξομολόγησίν μου. Θέλετε νὰ μάθετε, τί ἀγαπῶ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα;»

«Τὴν ἐλευθερίαν» εἶπεν ὁ Σανὶν.

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἔθηκε τὴν χεῖρά της εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Σανὶν.

«Ναί, Δημήτρι Παύλοβιτς,» ἀπήντησεν ἐκείνη μετ' ἰδιαίτερης ἱμφάσεως καὶ ἡ φωνὴ της ἐμαρτύρει ἀναμφίβολον εὐλικρίνειαν καὶ

σπουδαιότητα. «Ναί, τὴν ἐλευθερίαν — πρὸ παντὸς καὶ ὑπὲρ πάν ἄλλο. Καὶ δὲν πιστεύετε, ὅτι καυχώμαι δι' αὐτό; — δὲν εἶνε ἄξιον καυχήσεως — ἀλλὰ τοιαύτη εἶμαι, τοιαύτη ἤμουν πάντοτε καὶ τοιαύτη θὰ μείνω μέχρι θανάτου. Κατὰ τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν ἐγνώρισα βεβαίως πάρα πολλὰ ἐκ τῆς δουλείας καὶ ἐπέφερα πάρα πολὺ ὑπὸ τὸ βάρος της. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ὁ διδάσκαλός μου ὁ κύριος Γαστὼν συνετέλεσε πολὺ, εἰς τὸ νὰ ἀνοιχθοῦν οἱ ὀφθαλμοί μου. Τώρα ἐννοεῖτε ἴσως, διατὶ ὑπανδρεύθηκα τὸν Ἰππόλυτον Σίδωριτς Πολοσόφ; ἐνωμένη μαζὴ του εἶμαι ἐλεύθερη, ἐλεύθερη ὅπως ὁ ἀέρας, ὅπως ὁ ἀνεμὸς . . . Καὶ αὐτὸ τὸ ἤξευρα πρὸ τοῦ γάμου μου, — ἤξευρα ὅτι ὡς σύζυγός του θὰ ἤμην ἐλευθέρη ὡσὰν ἕνας κοζάκος!»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἐσιώπησεν καὶ ἔριψε κατὰ μέρος τὸ ριπίδιόν της.

«Θέλω νὰ σὰς εἰπῶ ἀκόμα κατὰ τί: δὲν περιφρονῶ καθόλου τὰς σκέψεις καὶ τοὺς συλλογισμούς . . . ἀπ' ἐναντίας, μὲ διασκεδάζουν μάλιστα λιγάκι, ἐκτὸς δὲ τούτου, πρὸς τί ἔχομεν τὸν νοῦν καὶ τὸ λογικὸν παρὰ διὰ νὰ σκεπτόμεθα; ἀλλὰ διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πράξεών μου δὲν ἔρχομαι ποτὲ εἰς λογισμούς, καὶ ἐν ἀνάγκῃ, δὲν φείδομαι τοῦ ἑαυτοῦ μου — ὅχι τόσο πολὺ — καὶ πρὸς τί νὰ φείδωμαι; Ἐγὼ μίαν παροιμίαν, τὴν ἐξῆς: «Cela ne tire pas à conséquences.» Δὲν ἤξεύρω πῶς εἰμπορεῖ ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν ῥωσικὴν. Καὶ πραγματικῶς, τί «tire à conséquence?»

Ἐδῶ κάτου κανεὶς δὲν θὰ ζητήσῃ λόγον τῶν πράξεών μου· ἐκεῖ δὲ (καὶ ἐδειξε διὰ τοῦ δακτύλου πρὸς τὸν οὐρανόν), «ἐκεῖ . . . ἐκεῖ μποροῦν νὰ μὲ κάμουν ὅ τι θέλουν. Ὅταν θὰ δικασθῇ ἐκεῖ, ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι πλέον ἐγώ. Ἀλλὰ μὲ ἀκούτε τοῦλάχιστον; ὡς φαίνεται, σὰς εἶνε βαρετὰ τὰ λόγια μου.»

Ὁ Σανὶν ἐκάθητο κεκλιμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν. Τώρα ἐξ-αἰφνης ἠνέφρωσεν αὐτήν.

«Δὲν μοῦ εἶναι καθόλου βαρετὰ, Μαρία Νικολάγεβνα, καὶ σὰς ἀκούω μὲ τὸ μεγαλῆτερον ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου. Μόνον — πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω — μόνον προσπαθῶ εἰς μάτην νὰ ἐννοήσω, διατὶ μου διηγείσθε ὅλ' αὐτά!»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἐπλησίασεν ὀλίγον τι πρὸς αὐτόν.

«Προσπαθεῖτε εἰς μάτην νὰ τὸ ἐννοήσετε; . . . Εἶσθε λοιπόν τόσο ὀλίγον ὀδυρκεῖς, ἡ τόσο πολὺ — μετριόφρων;»

Ὁ Σανὶν ὑψωσεν ἔτι μᾶλλον τὴν κεφαλὴν.

«Σὰς διηγούμαι ὅλ' αὐτά,» ἐξηκολοῦνσεν ἡ Μαρία Νικολάγεβνα μὲ ἥσυχον ὕψος, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἀνταπεκρίνετο ἐντελῶς πρὸς τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου της, «Σὰς διηγούμαι ὅλ' αὐτά, διότι μοῦ ἀρέσκετε πολὺ· ναί, δὲν πρέπει νὰ θανατῶζετε δὲν τὸ λέγω χάριν ἀστειότητος; καὶ διότι, ἀφοῦ ἅπαξ σὰς ἐγνώρισα, θὰ μοῦ ἦτο δυσάρεστον νὰ σκεπτόμην, ὅτι ἐλάβετε κακὴν ἐντύπωσιν ἐκ μέρους μου — ἡ μᾶλλον οὔτε κἀν κακὴν: αὐτὸ θὰ μοῦ ἦτο ἀδιάφορον — ἀλλ' ἐσφαλμένην. Δι' αὐτὸ σὰς ἔφερα ἐδῶ, δι' αὐτὸ κάθουμαι ἐδῶ μόνη μαζὴ σας, δι' αὐτὸ ὁμιλῶ μαζὴ σας τόσο εὐλικρινῶς . . . Ναί, εὐλικρινῶς. Δὲν ψεύδομαι. Καὶ . . . , Δημήτρι Παύλοβιτς, ἔχω πληρεστάτην συνείδησιν καὶ γνώσιν, ὅτι εἶσθε εἰς μίαν ἄλλην ἐρωτευμένην καὶ ὅτι θέλετε νὰ τὴν νυμφευθῇτε . . . Κρίνατε λοιπὸν ἐπεικῶς καὶ δικαίως τὴν ἀφελος ἑντόπωσιν καὶ ἀμεροληψίαν μου! Ἀλλως τε θὰ εἴχετε ἐδῶ μίαν φρασίαν εὐκαιρίαν, νὰ εἰπῆτε καὶ σεῖς: «Cela ne tire pas à conséquence!»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἤρχισε νὰ γελά, αἰφνης ὅμως διέκοιψε τὸν γέλωτα καὶ ἐμεινεν ἀκίνητος, ὥσαντι ἡσθάνθη ἑαυτὴν προσβληθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἰδίων της λόγων, καὶ οἱ συνήθως τοσοῦτον εὐθυμοὶ καὶ προκλητικοὶ ὀφθαλμοὶ της προσέλαβον ἔκφρασιν αἰδημοσύνης, μάλιστα δὲ καὶ θλίψεως.

«Ὡ, τί φεῖδι, τί φεῖδι,» εἶπε κατ' ἑαυτὸν ὁ Σανὶν, «ἀλλὰ τί φραῖο φεῖδι!»

«Δότε μου τὴν διόπτραν μου» εἶπεν αἰφνης ἡ Μαρία Νικολάγεβνα, «ἔχω περιέργεια νὰ ἰδῶ ἂν αὐτὴ ἡ prima donna εἶνε πραγματικῶς τόσο ἄσχημη, ὅσον φαίνεται. Τῇ ἀληθείᾳ, κοντεῦν νὰ πιστεῦσῃ ὅτι ὁ διευθυντὴς τὴν ἐπῆρε 'ς τὸν θῖασόν τον μόνον καὶ μόνον διὰ ἠθικὸς λόγους — διὰ νὰ χαλιναγωγῇ τὸν ἐνδουσιασμένον τῶν νέων.»

Ὁ Σανὶν ἔδωκεν αὐτῇ τὴν διόπτραν τοῦ θεάτρου. Ἐνῶ ἐλάμβανεν αὐτὴν ἡ Μαρία Νικολάγεβνα, ἔφαινε ταχέως καὶ σχεδὸν ἀν-επαίσθητως μὲ ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας τοὺς δακτύλους τοῦ Σανὶν.

«Μὴν εἰσθε δὲ τόσο σκυθρωπός,» ἐψιθύρισεν αὐτῷ μειδιῶσα. «Νὰ σὰς εἰπῶ; εἶνε ἀδύνατον νὰ μὲ δεσμεύσῃ κανεὶς, ἀλλὰ κ' ἐγὼ δὲν δεσμεύω κανένα. Ἀγαπῶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ δὲν ἀναγνωρίζω

καμμίαν υποχρέωσιν — ἀλλὰ ὄχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτό μου. Καὶ τώρα τραβηχθῆτε λιγάκι παρέκει, κ' ἂς ἀκούσωμε τὸ δῶμα.»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα κατηύθυνε τὴν διόπτραν τῆς πρὸς τὴν σκηνήν, ὃ δὲ Σανὶν παρετήρει φασάτως ἐκεῖ. Πλησίον αὐτῆς καθήμενος ἐν τῷ σκιάφωτι τοῦ θεωρείου καὶ ἀκουσίως τὸ θερμὸν ἄρωμα τοῦ σπαργάντος αὐτῆς σώματος εἰσπνέων, ἀνελογίζετο ἐπ' ἰσῆς ἀκουσίως ὅλα ὅσα εἶχεν ἀκούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς τὴν ἐσπέραν ταύτην — καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς.

40.

Ἡ παράστασις διήρκει εἰσέτι περισσότερον τῆς μιᾶς ὥρας, ἀλλ' ἡ Μαρία Νικολάγεβνα καὶ ὁ Σανὶν ἀπέστρεψαν αὐδὺς μετ' οὐ πολὺ τὰ βλέμματά των ἀπὸ τῆς σκηνῆς. Ἡ συνδιάλεξις ἤρχισε πάλιν ἐκ νέου: ἐλάμβανε δὲ τὴν αὐτὴν τροπὴν ἢν πρότερον. Ἀλλὰ τώρα ὁ Σανὶν ἦτο ὀλιγώτερον σιωπηλός. Ἐνδομύχως φργίζετο καὶ καθ' ἑαυτοῦ καὶ κατὰ τῆς Μαρίας Νικολάγεβνας. Προσεπάθει νὰ τῇ ἀποδείξῃ τὸ ἀβάσιμον καὶ ἐπιφαλὲς τῶν «θεωριῶν» τῆς: ὥσάν νὰ ἐφρόντιζε καθόλου ἡ Μαρία Νικολάγεβνα διὰ θεωρίας! ἤρχισε νὰ συζητῇ μετ' αὐτῆς, ἰοῦθ' ὅπερ εἰς ἐκείνην προὔξενει μεγάλην χαρὰν: ὅταν τις συζητῇ, ἐνδίδει ἡ θέλει νὰ ἐνδώσῃ. Δὲν ἀπέφευγε πλέον τὸ δέλεαρ, εἶχεν ἀποδέσῃ τὴν ἀγριότητά του, ἐγένετο ἡμερος. Ἐκίνη ἔκαμνεν ἀντιπαρητήρησις, ἐγέλα, ἔλεγεν ὅτι συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ, ἐγένετο σκεπτικὴ καὶ σύννους, προσέβαλλεν ἐκ νέου . . . καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τὰ πρόσωπά των ἐπλησίαζον ὀλονὲν ἐγγύτερον . . . καὶ ὁ Σανὶν δὲν ἀπέστρεφε πλέον τοὺς ὀφθαλμούς του ὡς αὐτὴς ἐκείνη τὸν παρετήρει . . . καὶ ἡσθάνετο ὥσάν εἰ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐπλανῶντο ἀνὰ τὸ πρόσωπόν του . . . καὶ παρετήρει αὐτὴν μειδιῶν — μετὰ σεβασμοῦ μὲν, ἀλλ' ὅμως μειδιῶν. Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα κατάρθωσεν ἤδη νὰ τὸν φέρῃ εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, ὥστε νὰ χάνεται εἰς ἀφηρημένας θεωρίας, νὰ φιλοσοφῇ περὶ τῆς εἰλικρινείας ἀμοιβαίων σχέσεων, περὶ καθηκόντων, περὶ τῆς ἱερότητος τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀγιότητος τοῦ γάμου . . . Ὡς γνωστόν, τοιαῦτα ἀφηρημένα θέματα ἀρμόζουσι λαμπρότατα διὰ τὰς πρώτας ἀρχὰς . . . ὡς ἀφετηρία . . .

Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐγνώριζαν καλῶς τὴν Μαρίαν Νικολάγεβναν, διεβεβαίουν ὅτι ὡς αὐτὴς εἰς τὸν τολμηρὸν καὶ ἰσχυρὸν χαρακτήρᾳ τῆς ἐξεδηλοῦτο αἰφνης μικρά τις δειλία καὶ μαλακότης, καὶ σχεδὸν παρθενικὴ τις αἰσχυνηλότης — τὴν ὁποίαν ἄλλως τε ὁ Θεὸς ἡξεύρει πῶς κατάρθωσεν νὰ ἔχῃ — ὅτι τότε . . . μάλιστα! τότε τὸ πρᾶγμα ἐλάμβανεν ἐπικίνδυνον τροπὴν.

Καὶ προδήλως ἐλάμβανεν ἤδη τὸ πρᾶγμα τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην τροπὴν διὰ τὸν Σανὶν . . . πόσῃ καταφρόνησιν θὰ ἡσθάνετο πρὸς ἑαυτόν, ἂν συνήρχετο καὶ μίαν μόνην στιγμὴν εἰς τὰς φρένας του. Ἀλλὰ δὲν εἶχε καιρὸν οὔτε νὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτόν, οὔτε νὰ καταφρονήσῃ ἑαυτοῦ.

Καὶ ἐκείνη δὲν ἔχανε οὐδὲ στιγμὴν. Καὶ ὅλ' αὐτὰ, διότι ὁ Σανὶν ἦτο ὡραῖος, νόστιμος νεανίας . . . Ἐνίοτε ἀναγκάζεται τις νὰ ἀναφωνήσῃ: «ἀνεμομαζώματα, διαβολοσκοπίσματα.»

* * *

Ἡ παράστασις ἐτελείωσε. Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα παρεκάλεσε τὸν Σανὶν νὰ τῇ φορέσῃ τὸ σάλι τῆς, καὶ ἔμεινε καθισμένη, μέχρις ὅτου πραγματικῶς οἱ μεγαλοπρεπεῖς ὤμοί τῆς περιεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ μαλακοῦ ὑφάσματος. ἔπειτα ἐστηρίχθη εἰς τὸν βραχίονα τοῦ Σανὶν, ἐξῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν διάδρομον καὶ — παρ' ὀλίγον ἐξέπεμψε δυνατὴν κραυγὴν: ἀμέσως ἐμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ θεωρείου ἀνέκυψεν ὡς φάντασμα ὁ Δένχωφ. Καὶ ὀπισθεν τοῦ Δένχωφ ἐνεφανίσθη ἡ ἀδελφὴ μορφὴ τοῦ ἐπικριτοῦ τοῦ ἐν Βεισβάδῃ θεάτρου. Τὸ ἰδρωμένον πρόσωπον τοῦ «τεχνοκρίτου» ἤστραπτεν ἐκ μοχθηρὰς ἱκανοποιήσεως.

Ἐπιτρέψατέ μοι, εὐγενεστάτη κυρία, νὰ εἰπῶ εἰς τὸν ἀμαξηλάτην σας νὰ πλησιάσῃ τὴν ἀμαξάν,» εἶπεν ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς μὲ φωνὴν τρέμουσαν ἐκ τῆς λυσσαλέας ὀργῆς, τὴν ὁποίαν εἰς μάτην προσεπάθει νὰ κρύψῃ.

«Ὁχι, σὰς εὐχαριστῶ,» ἀπήντησεν ἡ Μαρία Νικολάγεβνα. «Ὁ ὑπηρετῆς μου θὰ φροντίσῃ δι' αὐτό. Μείνατε ἑστῆν θέσιν σας!» προσέθηκε μὲ ὕψος προστακτικὸν καὶ ἐλκυσσάσα μεθ' ἑαυτῆς τὸν Σανὶν, ἀπῆλθε ταχέως.

«Πήγαινε ἑστὸ διάβολο! Τὶ ζητεῖς καὶ μὲ τριγυρίζεις ὅλο ἀπ' ὀπίσω;» ἐφώναζεν ὁ Δένχωφ μετὰ λύσεως πρὸς τὸν τεχνοκρίτην μὴ δυνάμενος πλέον νὰ κρατήσῃ τὴν ὀργὴν του, ἥτις ἔπρεπε νὰ ξεσπᾷ εἰς ὅποιονδήποτε.

«Πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ!» ἐψιθύρισεν ὁ «ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων» καὶ ἀναμυχθεὶς εἰς τὸ πλῆθος ἠφανίσθη.

Ὁ ὑπηρετῆς ὅστις ἐπερίμενε κάτω, εὗρεν ἀμέσως τὴν ἀμαξάν. Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα εἰσῆλθε ταχέως εἰς τὴν ἀμαξάν, μετ' αὐτὴν δὲ ὁ Σανὶν ἡ θυρὶς ἐκλείσθη θορυβωδῶς καὶ — ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἐξεργάγη εἰς γέλωτα.

«Διατὶ γελᾶτε;» ἠρώτησεν ὁ Σανὶν.

«Ὡ, συγχωρήσατέ με . . . ἀλλὰ μοῦ ἦλθε ἡ ἰδέα ὅτι, ἂν ὁ Δένχωφ σὰς ἐπροκάλει καὶ πάλιν εἰς μονομαχίαν . . . ἐξ αἰτίας μου . . . Δὲν θὰ ἦτο . . .»

Ἔχετε λοιπὸν στενὴν οἰκειότητα μὲ αὐτόν; ἠρώτησεν ὁ Σανὶν.

«Μ' αὐτόν; Μ' αὐτὸ τὸ παιδί; Αὐτὸς εἶνε τὸ κοπέλλοι μου.

Ὡς πρὸς αὐτόν, μπορεῖτε νὰ μένετε ἡσυχος.»

«Εἶμαι πραγματικῶς ἐντελῶς ἡσυχος.»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἀνεστέναξε.

Ἀχ, ναί, τὸ ξεῦρω πῶς εἰσδε ἡσυχος. Ἀλλ' ἀκούσατε — νὰ σὰς εἰπῶ: Εἰσδε τόσον ἀξίεραστός, τόσον καλός! Δὲν θὰ μοῦ ἀποποιηθῆτε τὴν τελευταίαν μου παράκλησιν. Μὴ λησμονεῖτε ὅτι εἰς τρεῖς ἡμέρας ἀναχωρῶ εἰς Παρίσιους καὶ οἱ σέως ἐπιστρέψετε εἰς Φραγκφούρτην . . . Ποῖος ξεῦρει ἂν θὰ σὰς ξαναἰδῶ!»

«Καὶ ποῖαν παράκλησιν ἔχετε νὰ μοῦ κάμετε;»

«Ξεῦρετε βέβαια νὰ ἱππεύετε;

«Ναί!»

«Καλὰ, λοιπὸν ἀκούσατε: Αὐριο ἔρχομαι καὶ σὰς παίρνω νὰ κάμωμε μίαν ἐκδρομὴν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Θὰ ἔχωμε ἐξαιρετὰ ἄλογα! Ἐπειτα γυρίζωμε, τελειώνωμε τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κτήματος καὶ — ἀποχαρτιζόμεθα. Ἀλλὰ τώρα μὴ μὲ κυττάζετε τόσον ἐκπληκτός. Μὴ μοῦ πῆτε, ὅτι αὐτὸ εἶνε ἰδιοτροπία, ἢ ὅτι εἶμαι τρελλή — ὅλ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ εἶναι σωστά — ἀλλὰ πῆτε μου μόνον: εἶμαι σύμφωνος. (Ἐπεται συνέχεια.)

1. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 289).

2. ΕΝΕΣΙΣ ΛΥΜΦΗΣ ΤΟΥ ΚΟΧ ΕΠΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΙ ΞΕΝΩΝ ΙΑΤΡΩΝ (ἐν σελ. 293).

3. Ο ΚΟΧ ΕΝ ΤΩ ΕΡΒΑΣΤΗΡΙΩ ΤΟΥ (ἐν σελ. 293).

4. ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΒΗΜΑ. Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Rob. Beyschlag (ἐν σελ. 399).